СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 67. Джерзи Сіти, Н. Дж., пятниця, 22 березня, 1935. VOL. XLIII. No. 67. Jersey City, N. J., Friday, March 22, 1935. THREE CENTS

КОНҐРЕС УХВАЛЮЄ ПОПРАВКИ ДО ЗАПОМОГОВОГО ЗАКОНА

ВАШИНГТОН. — Сенат ухвалив до проекту про віддання президентови Рузвелтови до вільної диспозиції 4 міліярди 880 мілїонів долярів 4 поправки. Остаточне голосування над проектом відбудеться вже відай у суботу.

Сенатор Ла Фолет пропонує до проекту таку поправку, щоб суму для допомоги збільшити до 9 міліярдів 880 мілїонів долярів. Інші поправки мають менше значіння, але уряд усетаки противиться приняттю котроїнебудь з них.

Сенатор Лонг заповідає дальшу обструкцію проти проекту, як тільки вернеться з Луізіяни.

ВОСЬМИЙ ВЕЧІР „ПРИЯТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ".

НЮ ЙОРК. — Дня 20 березня відбувся восьмий музичний вечір „Товариства Приятелів Української Музики". Зійшовся невеликий, але добірний гурток з українських і американських любителів української штуки. Прийшло значне число молоді. Смичковий квартет виконав твори Костенка, Придаткевича, Гайворонського, Берндта і Печеніги-Углицького. Про українську музику говорив студент С. Марусевич. Виконавців і директора програми, п. Придаткевича, нагороджено щирими оплесками за артистичне виконання і труд та посвяту.

ПРЕЗИДЕНТ ПРО АМЕРИКАНСЬКО-НІМЕЦЬКІ ВІДНОСИНИ.

ВАШИНГТОН. — Пресова конференція питалася президента, який крок Америка думає робити з огляду на німецьке зброєння.

Президент спершу не хотів відповісти на це питання, а потім сказав, що Америка держиться засади добрих сусідських відносин. Одначе уряд Америки ще не рішився, що йому робити. Коли він рішить у цій справі щось говорити, то пішле Німеччині ноту в котрій правдоподібно зверне увагу німецькому урядови, що ніяка держава не повинна сама, без згоди другої сторони, ламати якийнебудь міжнародний договір.

БУРЯ ЧОРНОГО ПОРОХУ НА ЗАХОДІ.

КАНЗАС СИТІ. — Багато стейтів, положених на центральній західній рівнині, навістила в середу велика буря чорного копоту.

Буря прибрала з часом такі розміри, що здержала майже всю комунікацію. У багатьох містах школи замкнені. Бизнес спаралізований. У багатьох містах світяться в день вуличні лямпи. Люди стараються сидіти в хаті й нікуди не виходити.

Згинуло багато людей через ріжні нещастя на вулицях. Багато вмирає від запалення легенів, у яке легко переходить від пороху всяка простуда.

РОБІТНИЧІ ЗАКОНИ В НЕБЕЗПЕЦІ.

ВАШИНГТОН. — Метю Вол, віцепрезидент Американської Федерації Праці, заявив у своїй радієвій промові, що зорганізовані робітники розчаровані браком підпори уряду для робітничого законодавства.

Ресумуючи вислїди законодатної праці біжучої сесії конгресу, Вол заявив, що робітникам не повелося добитись законодатною дорогою охорони своїх інтересів, а головно забезпечення „пануючої заплати" в законопроекті про допомогову працю.

Він заповів, що законопроект про 34-годинний тиждень праці стрінеться з гострою опозицією з боку адміністрації.

ВІДГУКИ ШИКАҐОВСЬКОЇ ВИСТАВИ.

ШИКАҐО. — Ґенеральний завідувач Світової Вистави в Шікаго подає до публичного відома, що заряд вистави виплатив уже всім власникам бондів і вірителям вистави.

Виставовий комітет починає тепер останній рік свого існування, маючи в касі 424,000 долярів у готівці та 277,000 у дорогоцінних паперах.

Будинки на виставі, що не мають остатися на все, мають бути розібрані до 15 місяців.

УРЯД БЕРЕТЬСЯ ДО АСЕКУРАЦІЙНИХ ОБМАНСТВ.

НЮ ЙОРК. — У стейтовім суді засуджено на 5 до 10 літ вязниці адвоката Фердинанда Бруна, що мовляв, стояв на чолі шайки обманців, що робили фальшиві випадки, а потім стягали за це гроші.

За нарушення стейтового закона про обезпечення вижидає присуду за асекураційні обмани признаний уже винуватим Гаролд Спилберг, адвокат та бувший асемблимен з Тамені Голу.

УРЯД УЖЕ НЕ БУДЕ ОБМЕЖУВАТИ ЗАСІВІВ.

ВАШИНГТОН. — Секретар рільництва Волес заповів фармерам, що уряд уже не думає обмежувати весняних засівів пшениці, бо боїться, що й цього року може трапитися засуха, через котру збір пшениці буде менший, як зґорги обчисляється.

Департамент рільництва має рапорти, що земля в околицях, де управляють пшеницю, цього року незвичайно суха.

НЕ ХОЧУТЬ ПРИЗНАТИ ГАЗЕТНОЇ ТАЙНИ.

Асемблімен Рос уніс у леґіслятурі стейту Ню Йорк внесок, щоби признавати законно газетну тайну. Проект закона постановляв, щоб ніхто з газети не був обовязаний подавати жерела, з котрого газета дізналася про якусь подію. За внесок заявилися були редактори газет у нюйорськім стейті, але леґіслятура не хотіла його ухвалити.

ЦІКАВЛЯТЬСЯ УКРАЇНСЬКИМИ СЮЖЕТАМИ.

З приводу великого успіху, яким користується в Німеччині нова опера „Тарас Бульба", написана німецьким композитором Ернстом Ріхтером у вагнерівському стилі, повідомляють з Берлїна, що не тільки в Німеччині помічається зацікавлення українськими сюжетами. Видно його теж у Франції, головно завдяки впливам українських хорів. У Парижі йшла недавно також нова французька опера під цією назвою, а тепер приготовляється виставу балету „Басаврюк", написаного на основі Гоголя українським композитором Якименком.

КООПЕРАТОРИ ДЛЯ ВЛАСНОЇ КИШЕНІ.

В окружному суді у Львові відбулася карна розправа проти Степана й Івана Дмитриків, членів управи кооперативи „Будучність" у Гаях, львівського повіту, обвинувачених у крадежі 5,000 зл. Степан Дмитрик був управителем, Іван касієром. Обох засудили на кару вязниці по пів року.

ВІДГОМІН ВИБУХУ БОМБИ В ВЕРИНІ.

У звязку з вибухом бомби, яка вибухла при викопуванні хреста, що його невідомі люди закопали на місці, де арештовано Біласа та Данилишина, арештували — крім двох, як підозрілих у вкопанні хреста, ще 12 осіб, підозрілих у співучасті зі згаданими двома арештованими. Всіх відставлено до арешту в Стрию.

ЩЕ КІРОВ...

Українська Академія Наук, колись така поважна наукова установа, нині займається компропаґандою й сталінословієм. Тож нічого й дивуватись уже, що по смерти Кірова відкрили в бібліотеці УАН виставу літератури, присвяченої його памяті...

Державне видавництво „Радянська Література" заповіло видання великого збірника, присвяченого памяті Сергія Кірова... В збірнику будуть поміщені твори Павла Тичини, Максима Рильського, Миколи Терещенка, Івана Кулика, Леоніда Первомайського й переклади з московської мови.

ЛАТВІЙСЬКІ ШПИГУНИ ЗАСУДЖЕНІ НА СМЕРТЬ.

Воєнний суд у Динабургу (Латвія) засудив на смерть Болеслава Воршляна та Фабіяна Бондаренка за шпигунство в користь Совєтів.

ПАРА СУГАКІВ У ЗООЛОҐІЧНОМУ ГОРОДІ.

Берлінський зоольоґічний город придбав недавно пре гарну пару сугаків, що давніше водилися на Україні, а тепер ще спорадично трапляються в околицях Каспійського моря.

НЕ ЗАТВЕРДИЛИ ВИБОРУ СОЛТИСА.

В селі Полонна, сяніцького повіту, вийшла з виборів громадська рада така, як собі цього бажало населення. Зате із вибором солтиса безконечні клопоти. Рада вибрала солтисом Івана Мица Гнатового, та цього вибору староство не затвердило. Вибирали вдруге й вибрали поважного й чесного громадянина, Ананевича, та й цей не подобався. Цікаве, доки це буде тревати?

ҐАЗЕТА ТИХ, ЩО КРИЧАТЬ НАДАРЕМНЕ.

З „Русского Народного Голосу", що виходить в Ужгороді, довідуємося, що „на дняхъ начнетъ выходить въ Ужгородѣ фаховая газета гр. католическихъ пѣвцовъ „Голосъ вопіющаго пѣвца". Чому не назвали цього „Голосу" попросту „Голосом вопіющого в пустині?" Цікаво, що редактори цього часопису не знають навіть що значить „вопіющій".

ПРИЧИНА РОЗВОДУ.

Перед праським судом ставав 45-літній чоловік Покорни, що хотів розвестися зі своєю жінкою. Мотиви цього розводу були такі: Оженившись, признався він своїй жінці, що він веґетеріянець і висловив надію, що вона теж стане прихильницею городини. Тимчасом його жінка не могла обійтися без мяса і за кілька місяців не вживаючи його втратила 25 фунтів. Та нараз почала вона знову товстіти. Тоді чоловік зачав її підозрівати і стежити за нею. Одного дня пішов за нею і побачив, як вона вийшла до одної крамниці і вийшла звідти. Їла шинку проходжуючись. Такої зради не міг чоловік пережити і подав розводову скаргу.

ПРОМОВА НЕ В ЧАС.

В селі Вульхівці на Закарпатті селянин Іван Салек запрохав багато гостей на своє родинне свято. При тості Салек прославляв своє село, де нема злодіїв і де досі не було ні одного влому. Заки ще закінчив промову, вбігла наймичка і повідомила, що саме злодії дібралися до його комори, де забрали всякі речі, дорогоцінности, навіть їжу для гостей.

СТИПЕНДІЙНИЙ ФОНД МАСАРИКА ДЛЯ УКРАЇНЦІВ.

Президент чехословацької републики Т. Масарик призначив свого часу пів мілїона чеських корон на стипендійний фонд для бідних студентів із Закарпаття. Тому, що в справі цього фонду повстали спори які саме студенти можуть користуватися цими стипендіями, всіх національностей чи тільки українських, кураторія фонду вирішила цього року, що стипендії призначені тільки для студентів місцевої української національности.

СПЕКУЛЯНТИ СТЕМПЛЯМИ.

В апеляційному суді у Львові відбулася розправа проти бувших урядовців окружного суду в Золочеві, Сіґала, Фінкельштайна і Шайнбруха, засуджених за те, що відліплювали стемплі від судових актів і продавали. Трибунал затвердив присуд першої інстанції, на основі якого Фінкельштайн дістав півтора року вязниці, Сіґаль 10 місяців, а Штайбрух увільнено.

ЗВУКОВА ФІЛЬМА ЗАМІСЦЬ ПАМЯТНИКА.

Мешканці австралійського міста Кальгурлї рішили побудувати памятник свому заслуженому посадникови. Та він, умираючи, просив, щоб замісць памятника висвітлювати звукову фільму з його життя та діяльности для міста. Його бажання виконали таким способом, що в місті побудували великий кіоск, відчинений днем і ніччю. В тому кіоску висвітлюють постійно фільму, що представляє життя посадника. Вступ до того оригінального театру зовсім вільний.

ЗАСУД РАКОЧІЯ.

У Будапешті засудили бувшого народнього комісаря за комуністичного уряду Белі Куна, Ракочія, на досмертну тюрму за державну зраду, за підбурення до 27 убивств, за співучасть у 17 убивствах і за фальшування грошей. В мотивах подано, що Ракочій загорнув владу на Мадярщині силою проти волі народу і тому його злочини не є політичні, тільки звичайні. Ракочій пересидів уже 9 і пів року у вязниці.

ВІДДАНИЦІ СТРАЙКУЮТЬ.

У Шанґгаю відданиці з багатих китайських родин проголосили оригінальний страйк. Вони рішили не виходити заміж, доки не буде скасований обовязуючий тепер подружий закон. Образово для молодих Китайок є постанова в тому законі, згідно з якою жінку, що зраджує мужа, карають навіть однорічною вязницею, а муж за такий учинок не відповідає перед судом. Еманципація китайських жінок, як бачимо, йде великими кроками вперед. Тільки не відомо, як довго видержать при свойому рішенні багаті китайські відданиці.

ЗАБУТА КНИЖКА ПРО УКРАЇНУ.

У париських антикварів можна досі часом знайти велику, розкішно видану і багато ілюстровану книжку п. н. „Київ та Москва", в якій Віктор Тіссо рівно 50 років тому описав свої враження з подорожі по Україні та Росії. Хоча подібних описів видано було у Франції кілька, то книжку Тіса можна вважати не лише першою, але навіть єдиною публікацією свого роду. В ніодним іншім творі чужинця про Україну не можна зустріти такого ясного розділення двох світів українського і російського, та одночасно такого захоплення Україною і такого негативного відношення до Росії та до всього російського. Місця, де автор описує природу України, її нарід та її пісні, зробили би честь кожному українському письменникови. Він при тому наводить у прегарному перекладі силу легенд та пісень, з яких деякі вже щезли з народньої памяти. Книжка дає настільки правдивий та гарний образ України з перед 50 літ, що її сьогодні можуть читати з захопленням чужинці й Українці.

ПОМЕР НІМЕЦЬКИЙ ҐЕНЕРАЛ.

В Берліні, в Далемі, помер перед кількома тижнями ґенерал-майор Дікерґоф, колишній довголітній комендант табору полонених Українців у Зальцведелі.

ЯВОРІВЩИНА БЛАГАЄ РАТУНКУ ВІД ГОЛОДУ

ЯВОРІВ (Галичина). — Філія „Сільського Господаря" в Яворові видала відозву в справі ратунку голодуючій Яворівщині. В відозві читаємо між іншим таке:

„Важкі часи настали для Яворівщини. Тихим підступним кроком увійшов у села повіту грізний і могітній цар-голод. Увійшов він у тисячі селянських, рільничих хат, увійшов і в хати дрібного міського реміснитцтва, халупників. Всі вони стали підвладними цього могутнього царя, лиця їх пожовкли і запались, важка жура згорбила їх постаті. Вмовкли по селах веселі щебетання дітей. Замісць них чути слабий дитячий голос: мамо, дайте хліба. Дотепер наш повіт ніколи не витягав руки по прошений хліб. Цього року мусить це зробити ,бо вже нема передновку в повіті, а є масовий, справжній голод".

Відозва звертається теж до тих, що є поза межами повіту чи краю, і просить їх помочі, додаючи, що „Яворівщина, хоч сама вбога, все радо спішила з допомогою, тим, що її в дану хвилю потребували, і в дану хвилю були бідніші від нашого повіту".

ПЕРШЕ ПОСЛАННЄ АПОСТОЛЬСЬКОГО АДМІНІСТРАТОРА О. МАСЦЮХА.

СЯНІК (Галичина). — Вже появилося пастирське послання недавно іменованого апостольського адміністратора, о. д-ра В. Масцюха. для 9 лемківських деканатів. Адміністратор закликує вірних зберігати завіти батьків і бути такими, якими вони родились, себто Русинами, і в рускім дусі виховувати діти. Супроти польської держави поручає активну льояльність, бо, мовляв, наше відношення до держави має бути таке, як „один з членів моєго тіла до моєго тіла". В справі національної назви сказано, що в останніх часах були ріжні заходи в тому напрямі, щоб Лемки-Русини закинули свою прадідну назву,, але це, мовляв, не вдалось і не вдасться.

Видавані „Вісти Апостольської Адміністрації Лемківщини" писані українською мовою й фонетичним правописом, але в посланію названо цю мову „руско-галицькою".

„ВОЖД" НАЦІОНАЛЬНИХ ТРУПІВ.

УЖГОРОД (Закарпаття). — В Хусті відбулися збори прихильників д-ра Фенцика, що то веде москвофільську аґітацію в Америці. Збори рішили оснувати нову партію під назвою „Русская національно-автономная партія". Головою партії вибрано однодушно д-ра Фенцика і дано йому титул „вожда". Отже є ґенерал і є вожд, коби ще тільки могли жовнірів дістати. Але це вже так легко не піде.

ЗІЗД УКРАЇНСЬКИХ ЛІКАРІВ І ПРИРОДНИКІВ.

ЛЬВІВ. — Дня 20 квітня відбудеться у Львові відкриття зїзду українських лікарів і природників.

ВИСТАВА ПАМЯТОК У. С. С. У СТАНИСЛАВОВІ.

СТАНИСЛАВІВ. — Дня 3-го березня відбулося святочне відкриття вистави історичних памяток Українських Січових Стрільців. Вистава імпозантна. Виставу приміщено в шістьох салях. Відкрив виставу бувший лікар У. С. С., д-р К. Воєвідка, і привитав у першу чергу д-ра Костя Левицького, бувшого премієра української держави, бувшого отамана д-ра Н. Гірняка та бувших старшин та жовнірів Української Армії й гостей. Вистава треватиме три тижні.

ФРАНЦІЯ ЗВЕРТАЄТЬСЯ ДО ЛІҐИ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА. — В справі ополчення Німеччини внесе французький уряд рішучий протест до Ліґи Націй, але не буде домагатися санкцій. Це буде зроблене для забезпеки на всякий випадок, більш з юридичного боку, щоби було евентуально за що „чіпатися".

ЕРІО ПРО ЗБРОЄННЯ НІМЕЧЧИНИ.

ПАРИЖ. — Бувший премієр Е. Еріо твердить, що Німеччина готовить далекострільні гармати цього типу, що то острілювали підчас світової війни Париж з віддалі 75 кільометрів.

ПРОТИ СТРІЛЯННЯ ДО ТОВПИ.

ЛОНДОН. — Винстон Черчіл дав догану урядови за те, що військо стріляло в Карачі до сфанатизованих магомедан. Наслідком цього згинули 34 особи, а 101 були ранені. Черчіл твердив, що товпу можна тепер цілком добре розігнати газовими бомбами.

СОВЄТИ ПРО СВОЇ ЗАЛІЗНИЧІ КАТАСТРОФИ.

МОСКВА. — Війна з Німеччиною за плечима. Так думають у Совєтах. Тому приглядаються вже пильніше комунікаційній розбудові краю. І стверджують, що з залізницями дуже погано. В самім лише 1934 році було 62,000 залізничих катастроф, а вже 7,000 у січні і 5,000 у лютому біжучого року. Минулого року ті катастрофи ушкодили 7,000 льокомотив і 60,000 вагонів, а спричинена наслідком цього матеріяльна шкода виносить 60,000,000 рублів. Тепер комісаром транспорту став Лазар Кагонович і він пробує направляти це лихо.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕ ТРЕБА „Ц. К." ЗАЯВ

Всі ми памятаємо вірнопідданські „цісарсько-королівські" заяви наших політичних провідників у часах, коли Галичина, Буковина й Закарпаття були під скиптром австрійського монарха. Згадуємо про те не задля критики минулого, але тому, щоби пригадати, яку шкоду поніс наш нарід у розвою своїх власних сил, оглядаючись на Відень і думаючи про льояльність супроти нього, замісць ставити на першому місці й на кождім кроці льояльність супроти себе самого. Крім того підкреслюємо ще й те, що й тоді були між нами розбіжности і партійні тертя. Але ми їх не розбирали на терені віденського парляменту! Це була наша внутрішня справа.

А якжеж стоїть тепер справа з Варшавою і варшавським соймом? Ні одно ні друге не рівнається до Відня, ні до австрійського парляменту. Всежтаки у Відні була якась культура, була якась традиція, була якась пошана до сказаного чи друкованого зобовязання. А у Варшаві цього всього нема. Є хіба одна баденівська пиха, тасама, що колись нас нищила за Австрії й саму Австрію до гробу пхала. І є цілковите нехтування українською дійсністю, через яку такий штучний новотвір як Польща вдержатись не може.

А коли це все мається на приміті, то пощо бити поклони перед якимсь-там Косцялковським, польським міністром? Він жеж по всіх можливих заявах льояльности далі узнає ціле наше представництво у варшавськім соймі нельояльним супроти Польщі! Проти чогож тут знову протестувати? І чому далі вперто, на всі можливі лади, з польської соймової трибуни відпекуватися десятки разів від звязку з революційним рухом? Адже бачимо, що по всіх заявах, по всіх статтях і промовах, у яких леґальні партії заявили, що вони стоять на точці леґальности, що вони є проти терору, що є проти Орґанізації Українських Націоналістів (ОУН), — польський міністер далі урядово заявляє тим, що виреклися того всього, що вони є тесаме, що ОУН, що вони винні за вбивство міністра Перацького і т. д. Сенатор д-р Горбачевський це все стверджує і знову сервілістично заявляє в імени партій, що хоч сам уряд хоче зіпхнути все українське життя в „табор нелеґальности", „ми на таке не погодимося". Значиться, і далі лишимося льояльними...

Ми розуміємо добре всі дипльоматичні чи адвокатські тонкости таких заяв, як сенатора Горбачевського. Ми знаємо, нащо це робиться. Та це все не є арґументом, бо такі заяви ніяк не відповідають чести й гідности нашого народу, ні духови часу. На заяви польських міністрів може бути у варшавськім соймі й перед світом дана тільки одна авторитетна відповідь: Польський гнет і польська сваволя та цілковита неможливість оборони примітивних прав українського народу під Польщею творять з Українців у Польщі одну нелеґальну партію, бо леґальним способом ніяких прав там добитися не можна.

О. Сновида.

ЧИ КОНСОЛІДАЦІЯ?

Особливо в польській і російській пресі повно голосів, які хочуть нас переконати, що Европа (а разом і цілий світ) вступає в період консолідації. Отже тимсамим і доля України нібито вирішена на довгий, довгий час. А коли той час мине, то Росія вже її засимілює....

Чи направду світ стабілізується?

Маємо перед очима свіжий приклад Греції, який — сам один — вистарчив би, щоб доказати, на якім вулькані всі ми тут в Европі сидимо. Але не тільки Греції. Чим більше пактів заключають між собою держави, тим менше стабілізації. Все **стало лише міняється,** відкриваючи нові перспективи і перед нами, і взагалі перед кождим, кому залежить на зміні існуючого ладу в Европі.

От ніби вже заносилося на повну згоду між Росією і Злученими Державами. І нагло — розрив, і нагло новий фронт громадської думки в Америці **проти** Совєтів.

От ніби вже прийшло до остаточного порозуміння між Росією і Японією. Останню кість незгоди — манджурську залізницю — усунуто з гри. Коли нагло виникла **нова** справа — внутрішня Монголія. А усунете її — зявиться справа Монголії зовнішньої і т. д.

Дальше, здавалося, що всі справи кольоніяльні, бодай в Африці, дефінітивно залагодив Версайський мир. Коли нагло вибухає справа Етіопії, яка грозить новими ускладненнями...

Таксамо ніби вже остаточно полагодження (за Барту й Еріота) справа тісного французько-совєтського союзу, знову зволікається і далеко не має ясних контурів...

І кожда з таких справ, навіть така, як справа грецька, що молоще не викликала мобілізації (і старі апетити) в Болгарії і в Туреччині — показує, **в якій хиткій рівновазі знаходиться світ.** Ледви десь повстає якась люка, зараз ріжні сили намагаються, спішать її собою заповнити! Світ озброєний до зубів. Світ непевний свого завтра. Світ цілий не уважає за полагоджену майже ніяку квестію, нібито полагоджену по війні.

Особливо — українську, що не писалаб російська чи польська преса. Доказ тому, що про неї не лише дискутується безнастанно в пресі російській і польській, але й у чеській, німецькій і французькій.

Найбільш непевна „стабілізація" в СССР. І від нас залежить переконати опінію світа, що **ніякої стабілізації в східній Европі не буде — поки не повстане ні від кого незалежна Україна.**

Це завдання нашої пропаґанди.

НАШІ ІМПРЕЗИ

Старокраєвий часопис **„Наш Прапор"** помістив під повищим наголовком дискусійну статтю О. Поморянського. Вона порушує справи влаштовування **культурно-освітних імпрез, академій, концертів, тощо.** Стаття заохочує наші товариства влаштовувати такі імпрези.

Щодо цього читаємо там таке:

Бо саме ці святочні академії й концерти є для нас найкращою школою, що додає росту свідомости в народі. Як церковні свята в році мають раз-у-раз пригадувати й скріплювати у нас сильну віру у вічність, так **усякі національні свята, академії й концерти мають пригадувати нам рідну історію, память важних історичних подій, славних мужів, та скріплювати у нас сильну віру у кращу майбутність, розбудити сильну заохоту до громадянської праці й жертвенности.**

Ті свята мусять кожного року у своїм порядку повторятися, щоб їх ідеї вросли в національну свідомість і традицію та стали життєвою потребою. Бо коли кажуть у селі: „Давайте концерт у честь Шашкевича, бо в честь Шевченка вже три роки в нас давали" — то це свідчить про те, що там люди Шевченка не розуміють.

Та виринає питання, як можна частіше влаштовувати такі імпрези, коли на це потрібно довшої підготовки? Але розвязка не трудна, коли приглянемося справі ближче.

На кожну імпрезу складаються дві речі: 1) часть **виклaдова,** цебто відчит, чи реферат, і 2) часть **декоративна,** концертова, хорові і музичні продукції. **Головна є перша частина.** Зате друга є тільки додатком до першої. Хор і музика мають тільки удекорувати цей виклад і упріємнити хвилю. Тому в першу чергу на кожну імпрезу треба приготовити реферат, а навіть два. Вони мають бути річеві, приступні і цікаві, щоби захопили слухачів, вросли в їх серце і на довго залишилися в їх памяті. Матеріял для рефератів знайдемо у відповідних книжках, або газетах, що при нагоді кожного свята містять багато цікавих статтей. Аж коли будемо готові з викладовою частиною, тоді на другому пляні приходить концертова частина. Дві, три точки хорові, одна музична і деклямація вповні вистарчають. Дуже ділає живий образ, інсценізація. Усе, розуміється, залежно від місцевих сил і спроможности.

На так закроєну програму не треба великої підготовки, і національні свята можуть скоро по собі наступати. Вступи мусять бути найнижчі, щоб кожному дати спромогу взяти участь у цьому святі, послухати здорового слова і настроїти себе до праці.

Та у практиці ми бачимо, що організатори національних свят всю увагу звертають на концертову частину, нею найбільше клопочуться й написуються, а справу відчиту й реферату відкладають на самий кінець. Накопичують безліч точок, нудних і нецікавих, частенько таких, що не мають нічого спільного з святом, і тому відвертають нашу увагу та розмазують головну ціль свята. І люди, вийшовши з імпрези, говорять про це, як хор співав, які строї були, як Катерина чи Ґаня виглядали на сцені, як музика грала, тощо, а ні **словечком не згадують про реферат,** начеб його й не чули. І саме у цьому лихо. Бо на такому святі мали би ми почути щось про важну історичну подію, почути щось про життя визначного мужа, якого память шануємо, пізнати його працю для народнього добра, перенятися його ідеями, і поширювати їх між людьми. Це властива ціль кожного свята. Замало є знати, коли Шевченко родився, послухати й заспівати „Садок вишневий коло хати...", але **треба нам знати, чого цей Шевченко хотів, за що терпів, до чого змагав, що здобув і який нам заповіт лишив.** Для нас менше важне, як хор співав, як Грицько деклямував, але важним є, як люди зрозуміли і перенялись ідеєю свята. Бо академія це не розривка, але важна наука.

Тут слід би згадати ще про драматичні вистави. Вони теж не всюди в нас приносять належну користь, бо не всюди їх доцінюють і розуміють, як слід. Бо коли на сцені відграється якась важна, поважна дія, а ґість вибухне сміхом, цмокне, або свисне собі на салі, а сусіди щось собі розповідають, то це дає сумне свідоцтво убожества для цілого села, чи містечка. Тому доконче треба кожну поважнішу виставу попередити короткою передмовою. У ній в загальних рисах зясувати, в якому часі, в якій місцевості і в якім середовищі подія мала місце, звернути увагу на характеристику дієвих осіб та важніших місць штуки, врешті подати ціль, до якої штука змагає.

Тоді глядач буде з увагою слідкувати за ходом штуки і багато зискає для себе наукового матеріялу.

ПОЧАТКИ ХРИСТІЯНСТВА НА УКРАЇНІ.

Дня 24-го лютого ц. р. виголосив директор Музею Наукового Товариства ім. Шевченка, д-р Ярослав Пастернак, у салі „Бесіди" у Львові відчит на тему „Початки християнства на Україні в археольоґічних памятках".

Перші проблиски християнства в чорноморських грецьких кольоніях датуються уже першими століттями по Хр. На Кримі були найранше зорганізовані владичі епархії — боспорська, херсонська та готська. Першими серед українських племен, що підпали під вплив християнства, були Тиверці на долішньому Дністрі й поблизу дельти Дунаю. Перші сліди християнства на Київщині датуються щойно з початком X ст. В договорі князя Ігора з Греками в 914 р. згадуються перші християни, переважно варязького походження. Княгиня Ольга охрестилася мабуть іще за життя Ігора, але щойно її внук Володимир зробив у 988. р. християнство офіціяльною релігією України.

Найстаршими памятниками християнства на Україні були церкви Корсуня та Криму, яких румовища датуються IV—VIII. ст. Найраншою церквою в Києві була та, що її збудувала кн. Ольга на могилі Аскольда в 944 р. Першою офіціяльною церквою була в нас Десятинна в Києві, збудована Володимиром у 991—996 рр., а найвеличавішою була Софійська катедра кн. Ярослава, збудована 1017. року. В Галичині першу відомість про церкву маємо з Перемишля. Найстарша, частинно збережена, була Пантелеймонівська церква, нині костел Станислава в Галичі з коло 1200 р. Найстарша галицька ікона — св. Юрій з XIV. ст. зберігся в музею Богословської Академії у Львові.

Прелеґент дав доволі повний огляд цінніших памятників християнства з ділянки української архітектури, різьби, нумізматики, мініятури, іконопису, при чому кращі з них подавав у проєкціях чарівної ліхтарні.

ТРЕТІЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛ ВІДЖИВАЄ

Зараз по атентаті на Кірова визначено в Москві комісію, яка мала прослідити причини атентату. В комісію ввійшли заступники комуністичної партії та комінтерну. В половині лютого комісія вже викінчила свій звіт. Вона ствердила, що комуністична партія в Совєтах знаходиться майже в повному розкладі і держиться при власти лише по інерції. Теж саме діється в цілому світі. Многонадійна молода ґенерація попала в цілковиту депресію та стратила віру в будучність, пробідувавши ввесь свій молодий вік і рівночасно чуючи, що колись було краще на світі жити, як комунізму не було. Остаточний розклад почався в 1932 році, як дійшло до повної колективізації господарства і почалась ґрунтовна нужда серед населення. В тому році всі опозиції пішли були тоді в підпілля та кинулись в першу чергу відвертати молодь від сталінівського комунізму. При тому загравали й на націоналістичних струнах, на які дуже скоро знайшли відгуки в молодому середовищі. Капітуляція комунізму перед буржуазією була головним арґументом у роботі. Також зазначено там дуже сильно факт, що теперішня заграниччна політика комуністичної Москви ділає дуже деморалізуючо на комунізм в Европі. Як відомо, через ту політику комінтерн обмежив був свою діяльність на чужині та став лише на послуги Літвінова й заграничній політиці.

Тож комісія вирішила, що щоб не стратити цілком позиції під ногами, треба розпочати в цілому світі посилену комуністичну акцію. Щоб одначе рівночасно Москва мала вільну руку, треба переложити провід комінтерну, зглядно його екзекутиву, на чужину. Московський уряд вже навіть засоби на це все знайшов. На роботу в Німеччині комінтерн не покладає великих надій, зате рішив спертись більше на ліво настроєні держави Европи та на своїх безпосередніх сусідів, щоб ослабити їхню загонистість в міжнародній політиці. Отже ми можемо сподіватись нової хвилі совєтофільства в нас. Комінтерн гроші вже має, тож будуть їх мати й наші совєтофіли в першу чергу, щоб комуністичною роботою відтяжити тиск української національної ідеї на совєтську Україну. Він розраховує на те, що частина наших сил піде на поборювання комунізму в себе внутрі. — (УП, Риґа).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Трентон, Н. Дж. — Дочислити до жертводавців з 58 числа „Свободи": Д. Шумський мол. $1.

Р. Г., Ансонія, Конн. — Проголошуємо по можности всі витинки з американської преси, якщо в них пишеться про українське народне життя й Українців у такий спосіб, що нема ніякої баламути під українським оглядом. У витинках з американської преси зі стейту Конетікот ми вже нераз завважали таку баламуту, що не знати про кого це властиво пишеться.

Мілвіл, Н. Дж. — До жертводавців в ч. 58 „Совбоди" додати по 50 ц.: І. Ковальський, Д. Романюк і С. Мусій.

Г. Т., Бріджтон, Н. Дж. — Можливо, що буде якась невелика оплата. Це ще буде вирішене пізніше. Ми будемо старатися, щоби всі старші члени, зацікавлені цею книжкою, могли її дістати.

В. Будзиновський.

З ГАЛИЦЬКОГО ЗАМКУ

(Історичне оповідання).

(18)

— Та не кричи так! Чому тобі се не в лад?

— Бо як твоя дівка відійде з ключами у девятій, то моя не зможе у півночі!

— Я ще не бачив, Стефане, щоби тебе коли що спантеличило. Ти в найбільшій скруті все мав зимну кров. Ти все знайшов якийсь вихід. Аж тепер втратив голову, через... дівку!

— Бо мені тепер ні в кут, ні в двері. Моя дівчина в старостинській вязниці, без надії видобути її, звідтам!

— Бачу, ти цілком задурманений. Як моя дівчина вийде до мене, то чейже прийде з ключами. Ключі від вязниці, в котрій сидить твоя пташина, будуть в наших руках.

— То хіба твоя Марина вернеться і виведе свою панну?

— Хіба би я дурний був пустити її назад до замку! Щоби якась непредвиджена пригода задержала її там? До твоєї піде хтось з тих, що будуть виносити зброю і забере її.

— Не увірить, що то я вислав по неї, і не піде за ним. Треба буде мені самому зорудувати се.

— Про се шкода тепер балакати. Аж на місці, як прийде час, коли будемо знати, як справи стоять, обміркуємо щось і ключі будемо мати, решта пусте!

— Решта не пусте! — заперечив Стефан. — Мені не ключі потрібні, а саме та решта... себто дівчина.

— Будуть ключі, то й дівчина буде.

— Я зачинаю трохи сумніватися.

— Я тобі щось скажу друже! — промовив Микола весело. — Та вперед скажи мені, котра з них краща: моя Марина, чи твоя панна?

— Я твоєї ще не видів.

— Зате я видів твою. Кажу тобі, моя краща! Як з моєї вини тобі пропаде твоя, то я відступлю тобі мою Марину. Очевидно, як вона сама схоче, бо силувати її не буду! Згода?

— Тобі жарти в голові, бо тобі солодко, бо ключі будуть.

— Щоби не забути, — промовив по хвилині Стефан, тепер скажу. Перекажи Демчині, що в кімнаті, де пальна зброя, буде добро моєї дівчини. В чім воно буде, в міхах, чи в сринках, не скажу. Нехай уважає, щоби по дорозі не згубити чого, бо там будуть дуже цінні річи. Переказую се тепер тобою, бо коли зійдуся з ним під фірткою замку, готов забути, або не буде нагоди сказати.

— Коли прийдеш під фіртку?

— Я змовився з дівчиною, що вийде до мене опівночі. Тепер, коли твоя вийде вже перед десятою, і я прийду раньше, бо зараз треба буде видобути з замку й мою дівчину.

Пообідавши, Стефан знов пішов до свого заїзду і знов кинувся на постіль, бо в ночи йому потрібна була сила тіла і сила духа.

Сальомея від самого рана порпала і перевертала в своїх скринях і в своїх шафах. То витягала се й те, то назад кидала. Дещо відкладати на бік. Відложене вкидала до невеликої, кованої скриньки. Ґардероби витягла не багато, і нею випхала міх. Скриньку замкнула на ключ, міх завязала. Скінчивши роботу, сіла в мягкім кріслі і задумалася.

— Хіба таки треба до того закликати Марину, бо скриньки сама не затягну.

Відчинила двері до кімнати Марини. Покоївка сиділа задумана.

— Ходи но до мене на хвилину!

Дівчина підвелася. Ішла як сонна, з очима потупленими в землю.

— Поможи мені сю скриньку занести до збройниці, — сказала Сальомея.

Покоївка неначе не чула. Стояла і дивилася на скриньку.

— Поможижно! — повтори-
— Поможиж но! — повторир з одного боку скрині.

Пооівка неначе проснулася.

— Винести? Куди? — спитала.

— Що тобі нині? Сю скриньку хочу винести до збройниці, бо вона негарна. Не хочу її мати в моїх кімнатах.

Марина взяла за друге вухо і обі винесли скриню на коридор.

— До тої кімнати, де пальна зброя! — сказала панна.

Занесли і поставили в куті.

— Тепер, Марино, іди і ще принеси той міх, що напханий стоїть коло шафи.

Дівчина пішла і принесла. Стояла посередині кімнати і ждала, де панна прикаже поставити міх. Проти свого звичаю не дивилася в лице панни. Взагалі не дивилася на неї. Стояла, потупивши очі в землю.

— Постав коло скриньки! — сказала панна.

Марина поставила і далі стояла, неначе боячися глянути панні в очи.

— Ходім! — сказала панна, і вийшла.

За панною пішла дівчина, та до себе вернулася не дверми панни, котрими вийшла була. Пішла до перших дверей і ними безпосередньо до своєї кімнати.

В своїй кімнаті Салька сіла на стільчику під вікном і задумалася. В своїй уяві бачила ту метушню в замку, яка мусить настати, оли покажеться, що вона щезла. Бачила трівогу на лиці батька. Бачила скаженину в його очах, коли його звістять, що й Солонецький пропав як камінь у воді. Чула, я з батька насміхається шляхотська братія і як злорадно підсміхаються піддані хлопи старости, бо всім буде ясно, що шляхтянку, доньку ясновельможного пана старости викрав з його замку слуга!

Коли Салька все те уявила собі, вона захиталася.

— Такої кривди батькови не зроблю! — погадала. — Та чи буду мати силу скривдити Стефана? Чи буду мати силу не вийти до нього, коли прийде ся північ?

Довго думала, яким би то способом знасилувати себе. І вигадала.

— Ідучи на обід, ключі передам бурґрафови, кажучи, що тою фірткою вже не буду виходити з замку. Не маючи ключів, я й до Стефана не вийду. Він посердиться і переболіє.

Маючи вже спосіб на знасилування свого кохання, вона підвелася і підійшла до шафи, до котрої на горішну полицю все клала ключі. Сягнула по них рукою. Ключів не було. Повела рукою по цілій полиці і ключів таки не знайшла. Глянула на інші полички, та і там їх не було. Здивувалася, бо тямила дуже добре, що ключі поклала на звичайнім місці.

(Далі буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ЧОМУ ХОДЯТЬ ПОЗА ШКОЛУ?

Шкільна рада в Ню Йорку жде на фонди від федерального уряду, щоби почати розслід над тим, чому діти ходять поза школу.

Має вона зібрати про це дані від 275 урядників та 30 асистентів, котрі наглядають над тим, щоб діти ходили правильно до школи. Ці дані мають бути доповнені зізнаннями самих дітей, що провинилися, та їх родичами. Увесь матеріял має бути розглянений радою знавців душі та виховання, психольоґами, психіятрами та громадськими діячами. Мають на це видати велику суму гроша.

Так розглядає справу громадянство, що береться до справи серіозно.

ЧОМУ НЕ ПО ФРАНЦУСЬКИ?

З огляду на те, що в Америці загострюються політичні ріжниці між ріжними політиками, як напр. боротьба між ґен. Джансоном, сенатором Лонґом і о. Коклином, радить один ґазетяр завести французький поєдинок як новий засіб полагоди непорозумінь. Спосіб цей без сумніву походить з лицарських часів і освячений історією.

Каже він, що французька система поєдинків дуже цивілізована. Як один французький політик образить другого, ображений висилає першому секундантів, себто двох панів, гарно одітих. Ці умовляються з представниками напасника про час і місце стрічі та про зброю, якою мають змивати образи. Обидві сторони і їх секунданти потім стрічаються в місці, в якому їх ніхто не може бачити, хіба корова, що пасеться на пасовиську. Ранених ніколи нема, хіба що котрийсь з поєдинковців поцілить корову. По поєдинку, ручить кореспондент, обі сторони йдуть до найближчої каварні запити гонорове полагодження гонорової справи.

Такого способу міг би вжити навіть о. Коклин супроти ґен. Джансона.

СКОМПЛІКОВАНИЙ ПОЄДИНОК.

Я чув, що справа не така проста, як пише американський ґазетяр. Кажуть, що справу комплікують деколи секунданти, признавши, що одна обміна куль не вистарчає на затертя образи. Та практичні Французи вміли і з цього знайти вихід. Наступає тоді друга виміна куль, при котрій той, що при першій виміні стріляв у повітря, тепер стріляє в землю, а той, що при першій виміні куль стріляв у землю, тепер стріляє Богови в вікна.

ЖІНКА, ЩО ЛЮБИТЬ СВОГО МУЖА.

Англійський полковник Сиріл Фовлі пише в своїх споминах, котрі він недавно видав, про такий факт.

Пішов він раз до водевільового театру з жінкою лорда Дерека Кепела. Один з американських акторів, що виступав того вечора, сказав підчас своєї точки: „Чи є тут у театрі яка жінка, що любить свого мужа? Як є, най встане".

Жінка Дерека Кепела зараз встала. Полковник Фовлі каже, що він зараз потягнув її за рукав та просив сісти. Вона відмовилася: „Я люблю Дерека, і я не соромлюся цього".

Американський актор зовсім не ждав такого кінця своїх слів. Він просто не знав, що сказати. Пані Кепел нарешті всіла й представлення пішло далі. Коли виходили з театру, якась пані приступила до нього й сказала йому: „Ви повинні бути дуже горді зі своєї жінки".

Полковник не міг їй пояснити, що він був у театрі з чужою жінкою. Він сказав: „Я справді гордий".

ПОМОЖІМ ПЛАСТОВОМУ РУХОВИ В ЕВРОПІ!

Комітет Допомоги Українському Пластови в Европі вже розпочав свою діяльність і з задоволенням може повідомити громадянство, що на перший заклик англійською мовою, в „Українієн Віклі" вже одержано декілька пожертв. Отже американська молодь відразу почала відкликатися на таку поважну національну справу, як допомога розвиткови українського пласту в Европі.

Наш Комітет усю свою працю переводить в тісному контакті з праським комітетом, який провадить між іншим видавництво „Український Пласт", біля якого згуртовані пластуни й пластунки та прихильники пласту. Комітет той не є пластовим проводом, але лише чинником, що допомагає в орґанізуванню й розвитку пласту серед української еміґрації в Европі та на українських землях.

До цього часу головна діяльність праського Комітету була видавнича справа та підтримування найтіснішого звязку з чужими пластами та дбання, щоб приміщувати українських пластунів таборувати в чужинецьких таборах, там, де нема українських таборів, або де їх не можна з матеріяльних чи яких інших причин зорґанізувати. Зокрема Комітет старається дати спроможність українським пластовикам підготовити своїх інструкторів, які тепер потрібні, та які все більше будуть потрібними на рідних землях.

Комітет дбає, щоб пластові відділи й окремі пластуни мали всю потрібну літературу та ріжні поради орґанізаційного, правниого й т. п. характеру. Комітет складає програми й дає поради, як орґанізувати українські національні свята, свята, присвячені памяти визначніших осіб з українського руху й т. п. Своєю діяльністю Комітет охоплює всі українські землі поза межами комуністичної окупації, хоч не скрізь він може розвивати свою діяльність ширше.

Комітет звертається до нас, заокеанської еміґрації, щоби ми прийшли українському пластовому рухови в Европі з матеріяльною й моральною допомогою. В тій цили й зорґанізовано наш комітет в Злучених Державах, який буде час від часу давати публичні звіти про свою діяльність, а особливо про ті пожертви, які вплинуть на допомогу пластови.

Наближається час, коли вже почнуть улаштовувати пластові табори в Европі. Наближається час, коли на наших землях, чи то на зелених Карпатах, чи то в чудових долинах понад Дністром, Бугом та в інших місцях українських земель будуть улаштовані табори для пластунів. Та на жаль, ті табори будуть майже виключно для дітей, чужих українському народови. Там будуть фізично й морально виховуватися діти окупантів українських земель, діти тих, що прислугуються окупантам, а цвіт української нації, наші діти, буде лише з болем у серці придивлятися тому, як таборують щасливі діти чужинців. Загальні злидні нашого народу на рідних землях очевидно, відбиваються й на пласті.

Утримання одного пластуна в чеських таборах на Закарпаттю коштує 30 американських центів. Таксамо коштує утримання пластуна в таборах на інших ураїнських землях. Кождий табор треває звичайно 30 днів, отже за 9—10 долярів можна утримати тридцять днів одного пластуна в таборах. Та ось у свому листі праський Комітет пише: „Участь української молоді в таборах порівнюючи дуже мала, бо багато молоді через брак коштів не може їхати до табору. Через те матеріяльна допомога в цій ділянці дуже важна. Прихильники пласту можуть закладати так звані таборові стипендії для пластунів на побут їх в таборах протягом хочби одного чи двох тижнів, звичайно ліпше на ввесь час — 30 днів. Отже для поширення українських пластових таборів треба вперше чергу коштів, про що можуть дбати прихильники пласту в цілім світі, а подруге треба добрих українських інструкторів, про яких має дбати пласт на місці. Та українських інструкторів дуже мало, хоч підготовка одного інструктора виносить не більше як 10 американських долярів. Минулого року лиш один пластун із Закарпаття зміг поїхати на інструкторські курси. В цім році ми хотіли би помогти кільком нашим пластунам відвідати інструкторську школу".

Ось тут маємо конкретно, на що в Европі потребують нашої матеріяльної допомоги. Від нас залежить, як ми поставимося до такої важної справи, як фізичне й моральне виховання української молоді, виховання тих, що мають стати до дальшої боротьби за ідеали українського народу, о-тих, що мають продовжити діло тих героїв, що впали в боротьбі за українську державу, в боротьбі за краще будуче цілого українського народу.

Праця нашого комітету та те, як громадянство відкликнеться на призиви його й призиви пластунів з Европи, покаже нам всім, як ми дійсно розуміємо вагу виховання молоді та як ми реально допомагаємо здійсненню тих кличів, які самі голосимо що дня й за які на словах готові положити свою „душу й тіло".

Комітет кличе все громадянство прийти з допомогою українському пластови в Европі й персональними пожертвами та збірками, або колективними пожертвами підтримати ті змагання, які виявила й виявляє наша молодь. Допоможім нашій молоді йти й розвиватися тим шляхом, яким ішла та йде молодь усіх модерних націй та народів.

В усіх справах звертатися на адресу Комітету:

Mrs. K. Kedrowsky,
Amboy Ave. — Box A13,
Metuchen, N. J.

Таксамо й пожертви слати на цю адресу.

За Комітет:

Катерина Шутак - Кедровська.

Кон і Вінтерніц сперечалися, від чого кава солодка: Кон твердив, що від цукру, Вінтерніц, що від мішання. Не могли погодитися, тому пішли до мудрого рабіна, щоб їм порішив справу.

Рабін довго думав, вкінці каже:

— Кава солодка від мішання!

— Добре, каже Кон, то чогож кидають у каву цукор?

Рабін подумав хвилиночку тай каже:

— Щоби знати, як довго треба мішати.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

СІНҐЕК, Н. ДЖ.

Ожила мала громада.

Маленька українська кольонія в Сінґек була довший час приспана. Не можна було тут вести української праці, бо кільканацять родин українських були оточені сотками таки же наших братів, але кацапів, „русских". Хоч є тут свій народній домик, то кацапня не дає й йому дихати. Аж ось тому три місяці зорґанізували собі Українці в цім домику школу українських танків Авраменка. Зорґанізував це п. М. Ґира з Нюарку. Танцюристів зібралося ледви 20 і до двох місяців вивчилися танків та 10 березня ц. р. постановили дати концерт. До участи запросили хор ім. Лисенка з Пасейку. Концерт відбувся у великій галі амер. католицької школи. Поверх 300 присутніх, переважно чужинців і самих кацапів, одушевлялись українськими танками і піснями хору. Говорили до присутніх о. С. Мусійчук українською мовою і п. С. Давидович англіською мовою. Обидва передали вкоротці історію України та красу наших танків і пісень. Бесіди і концерт звернули навіть сінґецьку кацапську громаду на новий шлях. Всі тепер знають уже, що є Україна й Українці, і з повагою відносяться до нас.

Та на концерті не скінчилося. По концерті удалися всі до малого народнього домику. За Українцями прийшли і „русскі". В домику не було де голки встромити. Мав відбутися баль „запусти". Тут знову промовив о. С. Мусійчук, взиваючи до протесту проти большевії і відклику признання Росії Америкою. Резолюцію в англійській мові прочитав С. Давидович. І от диво. Одноголосно всі крикнули „годимося"! До Українців долучилися і кацапи і всі, що були.

Так то малий гурток щирої молодіжи української, тепер зорґанізованої в клюб танцюристів, потрафив оживити всю громаду. На чолі цього гуртка стоїть молодий, завзятий чоловік п. Паліца. Тепер з цим гуртком танцюристів він виступає в школах між Американцями і дає знати всім про українське життя в Сінґек, Н. Дж. **Гість.**

ТРОЙ, Н. Й.

В память Ольги Басараб.

Заходом орґанізації Союза Українок відбувся концерт у честь бл. п. Ольги Басараб. Члениці зробили все можливе, щоб концерт відбувся якнайкраще. І хоч не було такого хору, який би був певний свого завдання, — тоді в тройській громаді не було дириґента, — всі пісні відспівано гарно. Тутешній парох виголосив реферат про великі заслуги та мученицьку смерть Ольги Басараб.

Союз Українок у Трою робить гарну роботу. Глянувши в минувшину, бачимо, що тутешнє жіноцтво переняте святими чеснотами своєї Рідної Батьківщини, і завсіди памятає, що воно також мусить причинитися до висвободження своєї Батьківщини зпід ворожих окупантів: большевиків, Ляхів, Румунів і Чехів.

Вступ на коцнерт був вільний. Загально зібрано $30. По $1 зложили: Павло Бойко й Олена Бомба, а решта дрібними датками. Повище згадану суму вислано до Обеднання з призначенням по $10 на політичних вязнів, боеву акцію і інвалідів.

Коли все наше українське жіноцтво в Америці візьме активну участь у громадськім життю, тоді — як Тарас говорить:

„...Врага не буде, супостата,
А буде син і буде мати,
І будуть люди на землі".

Тройчанин.

UKRAINIAN WEEKLY
(Concluded)

UKRAINIAN AFFAIRS IN AMERICA

FAREWELL!

The 26th of February is a date the youth in Cleveland will long remember. On that day the youths' staunchest friend and leader left them to take a position in Chicago, Ill. That friend was Mr. John Kohut.

On the 7th of February, John was 22 years of age. At that time he was president of the Y.U.N., Dancing Instructor for Vasile Avramenko, Sec'y for the United Ukrainian Organizations, Organizer of Y.U.N. branches for the State of Ohio, and one of the leading Ukrainian actors. I can honestly and truthfully say that no individual in Cleveland, other than Mr. John Kohut, held as many responsible positions all at one time.

A few hours before he was to leave, he called most of the members of the Y.U.N., and dancers, for a special meetting. At this meeting he let it be known that Mr. Joseph Zeruba, who was previously Vice-President of the Y.U.N., was to be our new President. He then gave the executive body their oath. Every one knew that this was to be his last official duty as President. During the oath, the room was so quiet that if a pin dropped it would have sounded like a cannon.

After the oath, John gave his thanks to the members, and begged them to continue under the leadership of their new President. Before he finished talking he had tears in his eyes. When he finished, the members also had tears in their eyes.

After the closing of the meeting the members accompanied John to his home where he had some grips. From there they accompanied him to the Railroad Station, where everyone shook hands with him and said their parting words. Then the most dramatic scene that I have ever witnessed took place. The Y.U.N. members, Dancers, and a few older people stood around the stairway and sang "Yeekhaw Streeletz Na Veenonku." Everyone had tears in their eyes, as they watched him walk slowly down the steps to meet the train. His sister was on one side of him, and his fiance on the other. That, my dear readers, was the last that we saw of Mr. John Kohut.

Gone from our city is Mr. John Kohut, the true friend and leader of the Ukrainian Youth. Gone from sight, but not from our memories.

MICHAEL STRAP-reporter.

"S.O.S." HELPS ST. JOSEPH CLUB

Our president had an "S.O.S." in the Ukrainian Weekly not long ago for assistance in forming a club in our little town and received a grand response. The many letters which she received were of great help. Since then our club has grown by leaps and bounds. We have been kept very busy. First, a dance, then a "Get Acquainted Party" for our parents, at which we put on a stage entertainment. It was distinctly amateur but we were very proud of it and our parents even more so. In fact, it was the first time that the Ukrainian boys and girls in St. Joseph made the least sign of showing that they were Ukrainians. We haven't had a church to keep us together for a good many years, but we have great hopes that our club will draw us and keep us together.

Here's wishing a lot of luck to the Ukrainian boys and girls in St. Joseph, Mo. and courage to go on.

William Jurkiewicz, reporter,
St. Joseph, Mo.

SITCH DANCERS OF NEWARK

On Tuesday March 12th, the dancers of Newark held their first meeting, choosing the name "Ukrainian Sitch Dancers." The following were elected officers: Pres. — Andrew Baran, Sec. — Sophie Fello, Treas.—Anna Uchman. A rule has been made that all dancers must belong to the Chornomorska Sitch.

This club has been formed, not with the idea of going out to dance and make money, but with the intention of spreading knowledge of Ukraine and Ukrainian dances among Americans and others. The members are each trying their best to have the dancers appear at different high schools and at different clubs where entertainment is generally held.

The dancers have made appearances before the 3rd Ward Political Club of Newark, and have also danced at Elizabeth, Bayonne and Singac, N. J., each appearance being met with great success.

SOPHIE FELLO, Sec.
Scranton, Pa.

"UKRAINIAN PLAST FUND"

The preliminary steps of forming the committee of the Ukrainian Plast Fund have been made at a recent meeting, attended mostly by women. The purpose and the rules of the Committee were outlined.

The committee was organized as a result of a strong conviction that the progress of the Ukrainian Plast Fund will be greatly accelerated when the Ukrainian people in America realize the necessity of their supporting this worthy drive to aid the Ukrainian Boy Scouts in the old country.

We believe the time has come to blaze a new trail for the Ukrainian youth. This can be attained by building up a large and active organization. The scout organization has all the necessary requirements in their program for this. All it needs is a helping hand in raising the money needed to carry on its work.

The committee will try to do this, but the work cannot be done by the efforts of several individuals. We will need a helping hand from the Ukrainian public. Your contributions to this fund will be the first sign that you wish to aid this worthy cause. Join the committee as a "Supporting Member" by paying the yearly dues of one dollar; or as an "Active Member," or as a "Contributing Member." All members will receive membership cards acknowledging their support. Anyone who wishes to aid the fund can become a member. An Active Member pays the same dues of one dollar yearly as a Supporting Member; but in addition he will obligate himself to further aid the cause in his locality. These members form the executive Body of the committee. They must declare their intentions of being active members. Contribution Members are those that wish to help the cause by voluntary contributions of unnamed sums to tne fund. They will receive a membership card stating their support. It was suggested to give scout honorary pins to all members, but this was left for future deliberations, depending upon the number of requests for the pins and also upon the cost of making them.

The committee hopes to receive a most favorable support from the American-Ukrainian people. If you wish to serve Ukraine, here is your chance. Do it today; do not leave it for tomorrow. Send your money to the address below and you will get your acknowledgment from the treasurer of the committee, Mrs. Emil Revyuk.

The address of the committee is: Mrs. Vladimir Kedrowsky, Amboy Ave., Box A-13, Metuchen, N. J.

DEMOGOGUERY IN OUR RANKS

There has been a great deal of talk and writing on the subject of Ukrainian youth indifference to problems of the Ukrainian people across the seas. Contributors to the Ukrainian Weekly have voiced their diversified opinions on this subject and have given various remedies for it. Youth Congresses have discussed this ill continuously. However, I have here an example which is far worse than the indifference of all the American-Ukrainians in America.

Here is the situation:

A group of dancers in New York City were invited by a well-known "disseminator of Ukrainian culture" to perform at an American affair. The dancers arrived at the scene of their performance to discover that they were at a cheap night club. To add to their quickly acquired disgust, a program disclosed that this affair was labeled "A Russian Night and Dance" and that it was "a night of abandon in Song and Dance — featuring Russian artists." To describe the feelings of the dancers the word "disgust" would be a mild euphemism.

The dancers patiently awaited the arrival of the "Ukrainian" who requested them to perform. The dear fellow never appeared. The directors of the "hall" appeared and inquired "when" the dancers would be ready to perform. They firmly answered that they would not perform, that they were Ukrainians, and had no right to present Ukrainian culture at such an event.

This spirit of the Ukrainian dancers displayed true courage. To them, dancing the Ukrainian folk dances was more than a money paying proposition. They would not cheapen the name of Ukraine in the manner that our "disseminator" did. May I take the liberty at this moment to offer a truckful of rare orchids to the dancers who so rigorously held their own ground and stood up for the honor of what belonged to Ukraine.

Ukrainians! There is where our indifference to Ukrainian problems lies. There is the cause of most of our troubles. The sooner we rid ourselves of such demagoguery as in the above case the lesser will our difficulties become.

STEPHEN W. DROBOTY.

THE SPORT WHIRL

FAST NORTHAMPTONIANS WANT BOOKINGS

Among the leading Ukrainian basketball teams in the state of Pennsylvania is the Northampton Ukrainians, composed entirely of former Northampton High school stars averaging nineteen years in age. Thus far, this team has compiled a commendable record against the leading light Senior teams of the entire Lehigh Valley region, by winning 12 games and losing but 2.

The team is fast and tall with a six-foot six-inch pivot man, Michael Smolen. A pair of six-foot guards, Sienkewicz and Krayowsky, together with the flashy forwards, Weiner, Sawka and Sayuk, comprise the first team.

For lack of Ukrainian teams in the Lehigh Valley, the Northamptonians would like to test their mettle against some leading Ukrainian five anywhere in New Jersey or the coal regions, provided their transportation expenses are paid in advance. For particulars, write to Mr. Paul Poticha, 1561 Newport Ave., Northampton, Penna.

AL YARR.

SUMMARY OF NEW HAVEN BIG FIVE.

The Ukrainian Big Five of New Haven, Connecticut, under the capable tutelage of Mr. Frank "Figs" Waselik, recently completed their league season in a blaze of glory. After a poor early-season start, the Ukrainians hit their stride and bowled over all, opposition both in league and independent games, to stand out as one of the leading amateur basketball fives in New Haven. Following is a brief summary of the games played in the New Haven Amateur Basketball League.

In their first league encounter with the Yale Blues, a team composed of Yale University students, the Ukrainians were handed their first league defeat after leading during three-quarters of the game, final score, 28-18. The following week the Ukrainians suffered their second straight league defeat by losing to the Winnett courtmen, 31-23. This too was the result of a last period rally, pushing the Ukrainians into last place. Evidently, as will be noted by reading further, that the above two teams were the title contenders for the league crown.

Not disheartened by these two severe jolts, Ukrainians buckled up and won their first league feud from the Jewish Celtics, 30-22, in an encounter replete with thrills. By adding a few new players, Manager Waselik's team was strengthened and in its next game with the Alpha aggregation, emerged the victor by a close 30-27 score, boosting them into third place. With renewed confidence, the Collegians were the next victims by an impressive 21-11 count, making it three straight victories. At this point both the fans and the other league teams, as well as the executive body of the league, took notice of the playing of the Ukrainian Big Five and journalistically heaped praises on their combat. Now the Ukrainians were but two games away from the league-leading Winnett five.

Before a capacity crowd, the Ukrainians tangled with the Yale Blues once again and recorded their fourth consecutive triumph after a hectic tussle by a three-point margin, 27-24. This result was a complete surprise and presented the Ukrainians as a dangerous threat to the league crown. The league-leading Winnett's also won that night from another foe, making the standing at that point as follows:

	Won	Lost
Winnetts	6	0
Yale Blues	4	2
Ukrainians	4	2
Alphas	1	5
Celtics	2	4
Collegians	1	5

The Ukrainians lived up to their predictions by trimming the league-leading Winnett's three days later by a score of 33-26, making it five straight league victories so far, tying the Yale for second place and just one full game away from first place. The Ukrainians were literally burning up the league with their court play. In the last league game, the Big Five administered a crushing defeat to the Alphas, 25-11, while the Yale Blues surprisingly defeated Winnett, to throw these three teams into a triple tie for first place at the conclusion of the regular season's schedule, necessitating a play-off.

Practically all of New Haven was in a frenzy as the play-off outcome was uncertain although the Big Five, considering their six-game winning streak, remained a slight favorite to come through. As the Yale Blues drew a bye, the Winnetts met the Ukrainians and were soundly thrashed by the superior Waselik-coached aggregation, 33-18, advancing the Ukrainians to the final game with the Yale Blues to decide the 1935 amateur basketball championship of New Haven.

Without a day's rest, the Ukrainians met the Yale Blues before the largest crowd ever to witness an amateur game in New Haven, including some of the most prominent men in local sport circles. Although leading throughout the first quarter, the Ukrainians found themselves trailing at half time, 9-5. The low score made it evident that both teams were alert on the defense, but with the start of the second half, the offenses broke loose with the result that two minutes before the termination of the championship game, both teams were deadlocked at 19 points all. The strain of two hard games on successive nights was too much for the Ukrainians with the result that they were defeated after a stern battle in the closing seconds of play by a close 25-22 score, and with it were shattered all hopes of the first Ukrainian Basketball Championship in New Haven. Nevertheless, the team as well as its followers should be justly proud of their remarkable combat.

The hard-fighting lads who composed this year's five under the reigns of Frank Waselik are: Mike Vennett, former all-state high school guard, together with Ben Pawlina, three-letter man of Duquesne University and high-scorer of the Ukes, comprised the finest pair of forwards in local amateur basketball. Koval and Kinski, both of whom had a few year's experience in playing Industrial Basketball make up the defensive strength, while Pysmenny jumped center. Rawlick, Belonus, Gawron and Kootz, all former high school stars, were the reliable substitutes who materially helped make this most successful season.

However, the Big Five of New Haven is not through for the season. In conformance with the suggestion of the Sport Division of the Ukrainian Youth's League of North America, to play opposing Ukrainian teams, we, the New Haven Big Five, would like to arrange a home and home series or a guaranteed single game with any Ukrainian club in either the New England or Middle Atlantic States. For particulars, write to the address below.

FRANK WASELIK,
135 Lloyd Street
New Haven, Conn.

BENEATH BLUE SKIES

The clouds were gone, the sun
was out,
The people played and danced
about,
"UKRAINE is free, we're slaves
no more,"
They shouted, "peace on earth,
and no more war."
They went to church and to God
prayed,
That He for them UKRAINE had
made.
The men in fields put their plows
away,
For them it was a great holiday.
The sky grew bluer, bluer yet,
This day no-one could ever forget.

* * *

All of sudden the dark clouds
came,
What was this news about
UKRAINE?
Oh God! Oh father, what do we
see?
Our beloved UKRAINE is no
longer free.
The people grew quiet and danced
no more.
What did this mean, another war?
The sky grew darker and darker
yet,
The foe have come our blood to
get.
But we'll fight on, we'll give our
lives,
To see UKRAINE beneath blue
skies.

STEPHEN DMYTFIW.

ПОДЯКА.

Нижче підписані, вдова по покійнім о. Петрови Дмитрикови, і син Евген, складають отсим якнайсердечнішу подяку Отцям Духовним і чесним Союзовцям та всьому Шановному Громадянству, що віддали останню прислугу Покійникови. Дякуємо також за надіслані письменні вирази співчуття, як і за цвіти.

Похорон відбувся дня 14. березня ц. р. з церкви св. Воскресення в Бронкс, Н. Й.

Крім цього щиро дякую Головному Урядови У. Н. Союза за скоре полагодження справи з посмертним.

Марія Дмитрик, вдова,
і син Евген.

Т..кого йому треба.

— Уявіть собі, що я маю так зруйновані нерви, що що нині зроблю, завтра вже забуду про це зовсім!

— Та-а-к?! — А чи не могли б ви мені може позичити пятьдесять долярів?

НЕЗАГНУЗДАНИЙ ТАРЗАН. (220)

„Тарзан сказав тобі, я знаю", сказала Ольга, „що я червона шпигунка, зрадниця свого народу". Роджера лице прибрало вирази спротивлення. „Він має причини в це вірити", вона сказала, „але заки ти будеш мене судити, мусиш мене наперед вислухати. Нам лишилося тільки кілька годин життя. Тепер мені вже на тому не залежить, що я зломлю свою присягу мовчати. Слухай".

Дівчина говорила скоро, без вагання. „Я тобі сказала вже, що мені притрапилося до часу, як мене продано в перську неволю та як мене виратував Американець. Як ми втекли з того страшного положення, в це мені навіть тепер тяжко повірити. Але всетаки ми з цього добулися; просто щастя нам сприяло, і відвага Дика Терела, бо так він називався".

Роджер Сесил скривився, почувши дрожання в її голосі, коли вона вимовляла імя Терела. Він боявся, що далі почує за цього чоловіка, котрого він не знав, а до котрого чув заздрість. „Я ціле життя остануся йому вдячною", сказала Ольга. Потім, по хвилині мовчанки, вона говорила далі: „Йому якось удалося видобути мене з тяжкого положення".

„Нарешті ми були певні, що нам не грозить небезпека від погоні", говорила вона. „Щойно тоді я побачила, що його ліва рука висіла безвладна та що з неї текла кров. Я скоро перевязала рану, як тільки вміла. „Це нічого", каже він. Одначе показалося, що це була рана від затроєного ножа того чоловіка, що мене купив на базарі рабів".